

บทที่ 2 หลักทั่วไป

- สิทธิและการใช้สิทธิตามกฎหมาย
- การอุดช่องว่างกฎหมาย
- การตีความกฎหมาย
- บุคคล
- ทรัพย์

สิทธิและการใช้สิทธิตามกฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมาย

ก.ความหมายของคำว่า **สิทธิ**

สิทธิ “right” ตามความหมายอย่างแคบหมายถึง “ความชอบธรรม” ความหมายอย่างกว้าง หมายถึง “ประโยชน์หรืออำนาจอันชอบธรรมที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้” ซึ่งอันก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่น ในอันที่จะต้องเคารพสิทธิของผู้ทรงสิทธินั้น (ฎ.124/2487)

สิทธิ สามารถเคลื่อนไหวได้ กล่าวคือ สามารถเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับสิ้นไปได้

ข.องค์ประกอบของสิทธิ

- 1) สิทธิต้องเป็นความ**ชอบธรรม**
- 2) สิทธิต้องมี**ผู้ทรงสิทธิ**
- 3) สิทธิต้องมี**วัตถุแห่งสิทธิ**
- 4) สิทธิต้องมี**เนื้อหาแห่งสิทธิ**

สิทธิตามกฎหมาย มีความหมายคล้าย เสรีภาพและหน้าที่

เสรีภาพ คือ **อิสระ**ที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ ซึ่งแตกต่าง สิทธิ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้

หน้าที่ คือ **สิ่งที่ต้องปฏิบัติ** เช่นหน้าที่ของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ คือสิ่งที่ประชาชนควรปฏิบัติในฐานะเป็นคนไทย หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย หน้าที่ในการเสียภาษี

การแบ่งแยก**สิทธิ**ตามกฎหมายเอกชน แบ่งได้ 2 ประเภท

1) แบ่งแยกโดยวัตถุประสงค์แห่งสิทธิ

1.สิทธิทางทรัพย์สินหรือทรัพย์สินสิทธิ (real right)

เป็นสิทธิที่มีอยู่เหนือทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น

(ก)กรรมสิทธิ์ คือ ความเป็นเจ้าของซึ่งบุคคลมีอยู่เหนือทรัพย์สินของตนเอง สามารถที่จะใช้สอย จำหน่าย และได้ดอกผลจากทรัพย์สินนั้น (ตาม ป.พ.พ.1336)

(ข) ทรัพย์สินที่เหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่น

คือสิทธิซึ่งบุคคลมีอยู่เหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่นในการที่จะใช้สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนดต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่น เช่น สิทธิอาศัย สิทธิเก็บกิน

2. สิทธิที่มีใช้ทางทรัพย์สิน แยกออกได้ 3 ประเภท

(ก) **สิทธิในความเป็นบุคคล** ความเป็นบุคคลเริ่มแต่เมื่อคลอด แล้วอยู่รอดเป็นทารก (ป.พ.พ.15) เมื่อเกิดมาเป็นบุคคลกฎหมายย่อมรับรองคุ้มครองให้ตามสิทธิต่างๆ ได้

(ข) **สิทธิในสถานะ** เป็นสิทธิที่เกิดจากสถานะของบุคคล

(ค) **สิทธิทางหนี้** เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นจากนิติสัมพันธ์ตามกฎหมาย ว่าด้วยหนี้ ซึ่งจะต้องมีเจ้าหนี้ฝ่ายหนึ่งและลูกหนี้ฝ่ายหนึ่ง สิทธิทางหนี้นี้เรียกว่า **บุคคลสิทธิ**(person right)

การได้มาซึ่งสิทธิตามกฎหมายเอกชน

1. ได้มาโดยทางนิติกรรม
2. ได้มาโดยทางนิติเหตุ
3. ได้มาโดยผลของกฎหมาย

1) การได้มาซึ่งสิทธิโดยทางนิติกรรม

นิติกรรม ได้แก่ การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่ง โดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

2) การได้มาซึ่งสิทธิโดยนิติเหตุ

นิติเหตุเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่ง โดยปกติไม่ได้เกิดจากการกระทำหรือการแสดงเจตนาด้วยความสมัครใจของบุคคล แต่เป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดผลในทางกฎหมาย หรือก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ขึ้นระหว่างบุคคล ได้แก่ ละเมิด

3) การได้มาซึ่งสิทธิโดยผลของกฎหมาย

การได้มาซึ่งสิทธิ โดยบทบัญญัติของกฎหมาย หรือ โดยผลแห่งกฎหมายประการอื่น ๆ นอกจากการได้มาซึ่งสิทธิ โดยทางนิติกรรมและ โดยทางนิติเหตุนั้น ได้แก่ การได้มาซึ่งสิทธิในกรณีดังต่อไปนี้ คือ โดยการเกิดหรือ โดยสถานะของบุคคล โดยทางมรดก โดยการครอบครองปรปักษ์

การตีความและการอุดช่องว่างของกฎหมาย

- การตีความ แบ่งออกเป็น 2 กรณี

1. การตีความตามตัวอักษร

2. การตีความตามเจตนารมณ์

1. การตีความตามตัวอักษร คือการหยั่งทราบความหมายของตัวอักษรตามที่ปรากฏ หรือตามที่เขาใจในวงการ แยกออกเป็น

(ก) ภาษาธรรมดา คือ เป็นคำที่บุคคลทั่วไปไปรู้ความหมายได้โดยชัดเจน เช่น คำว่า คนใช้ หรือคนงาน คือบุคคลที่ทำงานเพื่อรับค่าจ้าง

(ข) ภาษาเทคนิค คือภาษาเฉพาะ ต้องเข้าใจตามภาษาของกฎหมาย เช่น นิติกรรม หรือ หนี้ ซึ่งบุคคลทั่วไปอาจจะหมายความว่าหนี้เงิน แต่ในทางกฎหมายนั้น หนี้ ยังรวมถึง หน้าที่ที่ต้องกระทำ หรือละเว้นการกระทำ หรือส่งมอบทรัพย์สิน

(ค) นิยามศัพท์ ได้แก่คำที่กฎหมายประสงค์ให้ความหมายพิเศษต่างจากความหมายทั่วไป เช่น คำว่า ป่า ใน พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ.2484 หมายถึง ที่ดินที่ยังไม่ได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

(ง) ศัพท์กฎหมายที่ไม่แข็งชัด คือเป็นบทบัญญัติถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน ทำให้ต้องตีความ เช่น ตามป.พ.พ.มาตรา 150 การกระทำที่ “...ขัดต่อความสงบ หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน...”

2. การตีความตามเจตนารมณ์ คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเข้าใจยาก ทำให้แปลความหมายผิดเพี้ยนต่างจากเจตนารมณ์ อีกทั้งทำให้ใช้กฎหมายไม่ได้ผลตามที่มุ่งหมาย ตัวอย่างเช่น ห้ามเดินลัดสนาม รวมถึง การวิ่งและขี่รถลัดสนามด้วย

ดังนั้น เมื่อพิจารณาตัวอักษรแล้ว ปรากฏว่ามีความหมายไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์มาประกอบพร้อมกันไป เพื่อให้ทราบถึงความหมายที่แท้จริงของถ้อยคำให้สอดคล้องต้องกัน

● การอุดช่องว่างของกฎหมาย

ช่องว่างของกฎหมาย หมายถึง กรณีที่ไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรจะนำไปใช้ปรับกับข้อเท็จจริงได้ ช่องว่างของกฎหมายจึงเกิดขึ้นเกิดจาก

1. ผู้ร่างกฎหมายคิดไม่ถึงว่าจะมีช่องว่างในกฎหมาย
เพราะในขณะที่ร่างผู้ร่างไม่ได้นึกถึงเพราะเผอเรอ หรืออาจคิดไปไม่ถึง เช่น การลัดกระแสน้ำไฟฟ้า

2. ผู้ร่างเห็นช่องว่างแห่งกฎหมายนั้นแล้วแต่เห็นว่าไม่ควรบัญญัติไว้

- การอุดช่องว่างกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ป.พ.พ. มาตรา 4 วรรค 2 บัญญัติว่า “เมื่อไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ให้วินิจฉัยคดีนั้นตาม **จารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น** ถ้าไม่มีจารีตประเพณีเช่นนั้น ให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบ **บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง** และถ้ากฎหมายเช่นนั้นไม่มีด้วยให้วินิจฉัยตาม **หลักกฎหมายทั่วไป**”

1. จารีตประเพณี คือระเบียบแบบแผนที่มีมนุษย์ยอมรับนับถือและปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานจนบุคคลทั่วไปรู้สึกว่าเป็นข้อบังคับที่จะนำมาใช้ได้และมีผลเช่นเดียวกับกฎหมายลายลักษณ์อักษร เช่น การชกมวย แม้จะเป็นการทำร้ายกันแต่ก็ไม่ได้เป็นการละเมิด

2. การเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง คือ

การเปรียบเทียบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดีซึ่งมีช่องว่างของกฎหมายกับข้อเท็จจริงที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่ามีความคล้ายคลึงกัน เช่น บิดามารดา มีบุตรสองคน บุตรทั้งสองคนควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน เงินประกันชีวิตนั้นไม่ใช่มรดก หรือการสร้างโรงเรียนรูล้ำที่ดินของบุคคลอื่น

3. หลักกฎหมายทั่วไป หมายถึงหลักกฎหมายที่เป็นรากฐานหรือเป็นที่มาของบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องต่างๆ เช่น หลักกฎหมายโรมัน เป็นที่มาของระบบกฎหมายไทย จึงต้องนำหลักทั่วไปของหลักกฎหมายโรมันมาใช้ คือ หลักบุคคลต้องปฏิบัติตามสัญญา หรือหลักคุ้มครองผู้สุจริต

● บุคคล

แบ่งออกเป็น 2 หมวด คือ

1) บุคคลธรรมดา

2) นิติบุคคล

● บุคคลธรรมดา (Natural Persons)

การเริ่มต้นสภาพบุคคล ตาม ป.พ.พ. 15 “สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดเมื่อตาย”

ในทางกฎหมาย การคลอด ถือว่าเด็กออกมาทั้งหมดตัวจากช่องคลอดหรือช่องท้อง แล้วอยู่รอดเป็นทารก คือการมีชีวิตอยู่นั่นเอง ซึ่งการเป็นบุคคลมีผลทางกฎหมาย 2 ทาง คือ

1) ทางกฎหมาย**อาญา**

2) ทางกฎหมาย**แพ่ง**

การสิ้นสุดสภาพบุคคล ตาม ป.พ.พ. มาตรา 15 “สภาพบุคคลสิ้นสุดลงเมื่อตาย” การตายของบุคคลแบ่งเป็น 2 กรณี

1) การตายธรรมดา คือ การสิ้นสุดสภาพบุคคลโดยธรรมชาติ

2) การตายโดยผลของกฎหมาย คือ การสาบสูญ (ตาม ป.พ.พ. มาตรา 48 – มาตรา 64)

2) การสาบสูญ กฎหมายถือว่าถึงแก่ความตาย(ป.พ.พ.มาตรา 61)

2.1) บุคคลนั้นได้ไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่โดยไม่ได้รับข่าวคราวเป็นเวลา 5 ปี ในกรณีธรรมดา หรือเป็นเวลา 2 ปี ในกรณีพิเศษ

2.2) ผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้บุคคลนั้นเป็นคนสาบสูญ

2.3) ศาลมีคำสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนสาบสูญ

ผลของการเป็นคนสาบสูญ

- 1.มาตรา 62 บัญญัติว่า บุคคลซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ให้ถือว่าถึงแก่ความตายเมื่อครบกำหนดระยะเวลา ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 61
- 2.ถอนคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญนั้น ย่อมไม่กระทบกระเทือน ถึงความสมบูรณ์แห่งการทั้งหลายอันได้ทำไปโดยสุจริต ในระหว่างเวลาตั้งแต่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญจนถึงเวลา ถอน คำสั่งนั้น

● ความสามารถ

1) **ผู้เยาว์** บรรลุนิติภาวะได้ 2 กรณี

1.1) บรรลุนิติภาวะโดย**อายุ** ตาม ป.พ.พ. มาตรา 19
“บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุ
ยี่สิบปีบริบูรณ์”

1.2) บรรลุนิติภาวะโดยการ**สมรส** ตาม ป.พ.พ. มาตรา 20
“ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้น
ทำได้ตามบทบัญญัติมาตรา 1448”

การทำนิติกรรมของผู้เยาว์ ต้องได้รับความ
ยินยอมของผู้เยาว์

ตาม ป.พ.พ. มาตรา 21 “ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆ
ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรม
ก่อน การใดๆที่ผู้เยาว์ได้ทำลงปราศจากความยินยอม
เช่นนั้นเป็นโมฆียะ”

ผู้แทนโดยชอบธรรม คือ บุคคลที่คอยควบคุม ช่วยเหลือการหย่อนความสามารถอันเนื่องด้วยอายุของผู้เยาว์ ได้แก่

1) **ผู้ใช้อำนาจปกครอง** ตาม ป.พ.พ.มาตรา 1566 วรรค1 “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดา”

2) **ผู้ปกครอง** ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1585 วรรค 1 “บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและไม่มีบิดามารดา หรือบิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครองเสียแล้วนั้น จะจัดให้มีผู้ปกครองขึ้นในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ก็ได้”

สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้อำนาจปกครองและผู้ปกครอง

มี 2 ประการคือ

1) เรื่องเกี่ยวกับตัวผู้เยาว์ เช่น ทำโทษเด็กผู้เยาว์
พอสมควร ให้การศึกษาแก่ผู้เยาว์

2) เรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ เช่น ขาย
แลกเปลี่ยน ขายฝาก ให้เช่าซื้อ จำนอง ปลอด จำนอง หรือ
โอนสิทธิ จำนอง ซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่
อาจ จำนอง ได้

ผลของการที่ผู้เยาว์ทำนิติกรรมปราศจากความยินยอม

ตาม ป.พ.พ. มาตรา 21 “การใดๆที่ผู้เยาว์ได้ทำลงโดยปราศจากความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรม นิติกรรมนั้นเป็นโมฆะ”

- 1) นิติกรรมที่เป็น**คุณประโยชน์**แก่ผู้เยาว์ฝ่ายเดียวป.พ.พ.มาตรา 22
- 2) นิติกรรมที่ผู้เยาว์ต้อง**กระทำเองเฉพาะตัว**ป.พ.พ. มาตรา 23
- 3) นิติกรรมที่จำเป็น**เพื่อการดำรงชีพ**เฉพาะตัวป.พ.พ. มาตรา 24

2) คนไร้ความสามารถ

คือ บุคคลวิกลจริตซึ่งถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้
ความสามารถแล้วและจัดให้อยู่ในความอนุบาลของ
ผู้อนุบาล (ตาม ป.พ.พ. มาตรา 28)

คนวิกลจริต คือ สมองพิการ จิตไม่ปกติ หรือคนบ้า

ผลตามกฎหมายของการเป็นคนไร้ความสามารถ

- 1) จัดให้อยู่ในความอนุบาล
- 2) การทำนิติกรรมของคนไร้ความสามารถ (ตาม ป.พ.พ. มาตรา 29 “การใดๆ อันบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถได้กระทำลง การนั้นเป็นโมฆียะ”)

3) คนเสมือนไร้ความสามารถ

คือ คนที่มีเหตุบกพร่องบางประการ ทำให้ไม่สามารถ
ทำการงานของตนเองได้ หรือจัดกิจการไปในทางที่
อาจจะเสื่อมเสียแก่ทรัพย์สินของตนหรือครอบครัว
อาจถูกศาลสั่งเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถได้ (ตาม
ป.พ.พ. มาตรา 32)

หลักเกณฑ์ของการเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

1) ต้องมีเหตุบกพร่องมี 5 ประการ

ก. กายพิการ

ข. จิตฟั่นเฟือน

ค. ประพฤติสุรุ่ยสุร่ายเสเพลเป็นอาชญา

ง. เป็นคนติดสุรายาเมา

จ. มีเหตุอื่นใดทำนองเดียวกัน

- 2) การบกพร่องตามข้อ 1 ทำให้ไม่สามารถจัดการงานได้ด้วยตัวเอง เพราะอาจทำให้เสื่อมเสียแก่ตนเองหรือครอบครัว
- 3) ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

ผู้มีสิทธิร้องขอให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ คือ บุคคลตาม มาตรา 28 ได้แก่ คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ปกครองหรือผู้พิทักษ์ หรือพนักงานอัยการ

การทำนิติกรรมของคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยปกติ
ทำนิติกรรมต่างๆ ได้โดยลำพังและมีผลสมบูรณ์ เว้น กิจการ
ตามมาตราดังต่อไปนี้

**มาตรา 34 “คนเสมือนไร้ความสามารถนั้น ต้องได้รับความ
ยินยอม ของผู้พิทักษ์ก่อนแล้วจึงจะทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
ดังต่อไปนี้ได้**

- (1) นำทรัพย์สินไปลงทุน**
- (2) รับคืนทรัพย์สินที่ไปลงทุน ต้นเงินหรือทุนอย่างอื่น**

(3) กู้ยืมหรือให้กู้ยืมเงิน ยืมหรือให้ยืมสังหาริมทรัพย์อันมีค่า

(4) รับประกันโดยประการใด ๆ อันมีผลให้ตนต้องถูกบังคับชำระหนี้

(5) เช่าหรือให้เช่าสังหาริมทรัพย์มีกำหนดระยะเวลาเกินกว่า **หกเดือน** หรืออสังหาริมทรัพย์มีกำหนดระยะเวลาเกินกว่า **สามปี**

(6) ให้โดยเสนาห์ **เว้นแต่** การให้ที่พอดควรแก่ฐานะานุรูป เพื่อ การกุศลการสังคม หรือตามหน้าที่ธรรมจรรยา

(7) รับการให้โดยเสน่หาที่มีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพัน หรือ ไม่รับ
การให้โดยเสน่หา

(8) ทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะได้มาหรือปล่อยไปซึ่งสิทธิ ใน
อสังหาริมทรัพย์หรือในสังหาริมทรัพย์อันมีค่า

(9) ก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือ
ซ่อมแซมอย่างใหญ่

(10) เสนอคดีต่อศาลหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ เว้นแต่ การ
ร้องขอตาม มาตรา 35 หรือการร้องขอถอนผู้พิทักษ์

(11) ประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาต- ตูลา
การวินิจฉัย

นิติบุคคล (Juristic Persons)

นิติบุคคลเกิดขึ้นได้ (ตาม ป.พ.พ. มาตรา 65) “นิติบุคคลจะมี
ขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือ
กฎหมายอื่น”

ตามกฎหมายอื่นๆ เช่น พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2471

สรุป สิ่งใดที่จะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ให้ดูว่ามีกฎหมายให้
อำนาจไว้หรือไว้ หรือได้บัญญัติให้เป็นนิติบุคคลหรือไม่

● ประเภทของนิติบุคคล

- 1) **ทบวงการเมือง** หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด เทศบาล ซึ่งเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีหัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ เป็นตัวแทน เช่น รัฐมนตรี อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด
- 2) **สมาคม** หมายถึง การก่อตั้งสมาคมเพื่อกระทำการใดๆ อันมีลักษณะต่อเนื่องร่วมกัน และมีใจเป็นการหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน เพราะฉะนั้นสมาคมที่ได้จดทะเบียนแล้ว เป็นนิติบุคคล มีตัวแทนเรียกว่า “คณะกรรมการ”

3) **มูลนิธิ** หมายถึง ทรัพย์สินที่จัดสรรไว้โดยเฉพาะสำหรับ
วัตถุประสงค์ เพื่อการกุศล สาธารณะ การศาสนา ศิลปะ
วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่าง
อื่น โดยมีได้มุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน มีตัวแทนเรียก
“คณะกรรมการ”

4) **ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน** หมายถึง กิจการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
ไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำกิจกรรมร่วมกัน ด้วยประสงค์จะแบ่งปัน
กำไรอันพึงได้จากกิจการที่ทำนั้น มีตัวแทนเรียกว่า “หุ้นส่วน
ผู้จัดการ”

5) บริษัท หมายถึง กิจการซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้น มีมูลค่าเท่าๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ อันได้แก่บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด มีตัวแทนเรียกว่า “กรรมการผู้จัดการ”

● ทรัพย์สิน

ทรัพย์สิน หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่าง (ตามป.พ.พ.มาตรา 137) เช่น บ้าน โตะ เก้าอี้ หนังสือ

ทรัพย์สิน หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่างหรือไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคา และอาจถือเอาได้ (ตามป.พ.พ.มาตรา 138)

● **ประเภทของทรัพย์สิน** ทรัพย์สินอาจแบ่งออกได้ 5 ประเภท

1. **อสังหาริมทรัพย์** หมายถึง ที่ดินและสิ่งที่ยึดอยู่บนที่ดิน เป็นการ
ตั้งตราแน่นหนาถาวรตลอดไป รวมไปถึงสิ่งทีประกอบกันเป็นดิน
หิน กรวด ทราย แร่ธาตุในดิน อันเคลื่อนที่ไม่ได้ อีกทั้งกรรมสิทธิ์
ในที่ดินนั้นด้วย(ตามป.พ.พ.มาตรา139)

2. **สังหาริมทรัพย์** หมายถึง ทรัพย์สินที่มีชื่อสังหาริมทรัพย์อันเคลื่อนที่
ได้ เช่น แก้ว แหวน เงิน ทอง ช้าง ม้า วัว ควาย (ตามป.พ.พ.มาตรา
140)

3. **ทรัพย์แบ่งได้** หมายถึง ทรัพย์เมื่อแบ่งแล้วจะไม่เสื่อมสภาพ หรือรูปลักษณะเดิมไป เช่น เงิน น้ำตาล ข้าวสาร ที่ดิน(ตาม ป.พ.พ. มาตรา141)

4. **ทรัพย์แบ่งไม่ได้** หมายถึง ทรัพย์ที่เมื่อแบ่งแล้วจะทำให้เสียสภาพ หรือรูปลักษณะเดิมไป เช่น รถยนต์ เสื้อ กางเกง (ตามป.พ.พ. มาตรา142)

5. **ทรัพย์นอกพาณิชย์** หมายถึง ทรัพย์ที่ไม่สามารถถือเอาได้ และ ทรัพย์ซึ่งไม่อาจโอนให้แก่กันโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น ดวงอาทิตย์ ดวงดาว แสงแดด (ตามป.พ.พ. มาตรา143)

● สิ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวทรัพย์สิน

1. **ส่วนควบ** หมายถึง ส่วนที่ถือว่าโดยสภาพของทรัพย์สิน หรือโดยจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นย่อมเป็นสาระสำคัญ ความเป็นอยู่ของทรัพย์สินนั้น และไม่อาจแยกจากตัวทรัพย์สินนั้นได้ นอกจากจะทำลายหรือทำให้ทรัพย์สินนั้นบุบสลายหรือเปลี่ยนแปลงรูปทรง(ตามป.พ.พ. มาตรา144-มาตรา146)

2. **อุปกรณ์** หมายถึง สิ่งหาปริมาตรทรัพย์สินที่ โดยเจตนาของเจ้าของ และโดยจารีตประเพณีใช้คู่กันเป็นประจำกับทรัพย์สินประธาน และสามารถแยกออกจากกันได้โดยลำพัง(ตามป.พ.พ.มาตรา147)

3. ดอกผล ได้แก่ ดอกผลธรรมดาและดอกผลนิตินัย มี 2 ประเภท (ตามป.พ.พ.มาตรา148)

ดอกผลธรรมดา หมายความว่า สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของทรัพย์ ซึ่งได้มาจากตัวทรัพย์ โดยการมีหรือการใช้ทรัพย์ตามปกตินิยม และสามารถถือเอาได้เมื่อขาดจากทรัพย์นั้น

ดอกผลนิตินัย หมายความว่า ทรัพย์หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้มาเป็นครั้งคราวแก่เจ้าของทรัพย์จากผู้อื่น เพื่อการที่ได้ใช้ทรัพย์นั้น และสามารถคำนวณและถือเอาได้เป็นรายวันหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้